

Osman Türkay
(Girne, 16.2.1927 -)

Girne ilçesine bağlı Ozanköy'de doğdu. Girne'de özel bir okuldaki öğreniminden sonra Lefkoşe'de çıkan Hürsöz gazetesinde çalıştı. 1950'li yılların başlarında Türkiye'deki Amerikalılara ait bir askeri yardım heyetinde görev alarak Erzurum'da çevirmenlik yaptı, İngiltere'de gazetecilik eğitimi gördü, felsefe okudu; oraya yerleşti. Türkçe ve İngilizce şiirleri, çevirileri, sanat yazıları Kıbrıs, Türkiye ve İngiltere'deki basında yayımlanmaktadır. Şiirlerinin bir bölümü başka dillere de çevrilmiş olan Osman Türkay çeyrek yüzyılı aşkın bir sü-

redir bazı çevrelerce "uzay şairi" olarak biliniyor.

Eserleri:

Şiir: *Yedi Telli*, Beşparmak Yayınları, Lefkoşe, 1959; *Uyurgezer*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1969; *Beethmri'- 'le Aydınlığa Uzanmak*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1970; *Evrenin Düşünde Gezgin*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1971; *Kıyamet Günü Gözlemcileri*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1975.

Deneme: *Edebiyat, Eleştiri ve Dil Üstüne Düşünceler*, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları: 33, Ankara, 1993.

ŞİİRLER

BEŞPARMAK MELODİLERİ
(7 Telli, 1959)

Bir yaz gününün bu eşref saatinde
Yeşil çamlar
Yalçın kayalar
Başdöndürücü uçurumlar
Kaleler Şatolar
Saraylar
Kıvrımlı asfalt yollar
Ağaçlar Pınarlar
Serin sular
Akıp gitmede
rüyalarımдан.

Şarkılarını dinliyorum cüce Beşparmak!
Şarkılarını dinliyorum binlerce kilometre uzakta
Taymis'in süt mavi sisleri ortasında Evrensel
sevgi, ümit ve gerçekten Beş bin müzik yılı
sonra gelecekte Kopan zevkimize armağan
ettiklerin: Defne kokan, laden kokan bestelerin
Öyle renkli, öyle candan, öyle derin
Ezgücrin, sevgilerin, çizgilerin Senin.

II
Üstümde bir gök var mavi
Altımda ovalar zeytin yeşili
İçimde duygular bir iç deniz
İçice dalgalı Akdeniz.

Kim bilir bu anda ben nerdeyim
Belki de uzanıp tutmak istediğin göklerin
içindeyim

Bir allı yel esmede komşu ülkelerden
Kim bilir nerden
Belki Toroslardan, belki Akdenizden

Belki de karşı sahildeki kardeş şehirlerden
Antalya'dan?.. Anamur'dan?..
Adana'dan?..
Mersin'den?.. Kendimi boşluklara bırakıp haykırmak
geçiyor
içimden:
Beşparmak! Beşparmak!
Bizim Beşparmak
Etten nasıl ayrılır tırnak? İşte karşımdasın çiçekli
bir dal gibi Ufku bir uçtan bir uca kuşatan hilâl
gibi.

III

Bir doruğunda bir eski yapı görünür:
S t. Hilarion'dur!
Bir başka doruğunda bir başka yapı:
Bufavento'dur!
Girne kalesi, Balbayı, Yüz-bir-evler
İnsan vehminde savaşıyan tanıdık devler
Aşk, efsâne, tantana, şâşââ.
Girdik demektir bu kapılardan ortaçağa
Şiirin göz değmemiş bu renk okyanusunda
Bu yapı
Bu dağ
Bu deniz
Bu dalgada
Şahbaz kısraklar gibi kıvrak
Şövalye metresleri fırlayacak
Beyaz, uzun, yüksek, geniş
Transatlantiklere benzer yataklarından.

IV.

Bir kötümser duygu
Ve bu ses rüyasından uyanış
Hasretlik çokuyor üstüme gurbet ağırlığınca
Öf-f-f! bıktım be artık
Bıktım usandım şu Taymis'in sisinden
Motor gürültüsünden, kadın sesinden
Gözümde tütüyor gayrı Kıbrıs'ım
Gözümde tütüyor cüce Beşparmak
Su, ağaç, kaya, toprak
Gurup ve seher
Eğer

Yakacaksa yaksın güneş yanığı türküler Ay
ışığı melodilerle yaprak çıtırtısı ninniler
Bıktım usandım hattâ Betoven'in Dokuzuncu
Senfonisinden

Birsen

Sana benzer besten
Seslen
Dağdan dağa gezinsin sesin
Yol versin kıvrımlı tepelerin
Yol versin sana Beşparmak Dere, tepe, kuş,
çiçek, yaprak Gündüz ve gece İnce
Dudağında yaşanan ömür!

Sesler yükselmede doğuyor yarın
Sevgimizin bu bu evrensel senfonisinde
Allegro'su inişlerin, adagio'su kıvrımların
Çiseleyen yağmurun yağın karın Doruklar
üstünde dolaşan ak bulutların Tanrısal
uğultulu derin Hep birden seslenin Seslenin

Aşkımızın bohçalanmış ses perdelerinden
kalkahalarla

Şarkılarını dinliyorum cüce Beşparmak! Şarkılarını
dinliyorum binlerce kilometre uzakta Taymis'in
süt mavisi sisleri ortasında Evrensel sevgi, ümit ve
gerçekten Beşbin müzik yılı sonra gelecekte
Koparıp zevkimize armağan ettiklerin: Defne
kokan

Laden kokan
bestelerin
Öyle renkli
Öyle candan
Öyle derin
Ezgilerin
Sezgilerin
Çizgilerin
Senin
Se-nin.

YAZIT XVI

(Evrenin Düşünde Gezin, 1971)

Saçlarım savruldu: O noktürnler, gecenin sesleri
Daldım, ağır karanlıklar ötesinde, bir dalgıç
Çekti beni su sanılan karaltının dibinde yıldızlara
Işık sıvı, akmaz ateşin yüreğine
Dedim: Uzat elini ellerime, üfle güneşin saçlarını
Bana bir biçim ver, yeni bir yönde ağırlık
Geçilir bu hafif gövdede ululuğunuzdan
Sizin nazlarınız bol
Bencilliği besleyen incirin zehirli sütü
Şu sorguçlar, şu tuğlar
Onurunuzu bileyen erdemli taş
Gömülerinizi iyi bekçilerle koruyunuz
Kışnek dudaklı, çocuk yüzlü krallar
Yılan Kleopatra'nın göğsünde
Ha soktu, ha sokacak
Su ver bana, demiştim, bir kıvılcım, bir sevgi '
Ben ülkemi bu temel üzre kuracağım
Su ver bana, bu sonsuzluk, bu arıklık
Kaynağı hangi denize fıskıran pınar
Su ver bana gizinden, erdenliğinden
Gözleri evreni çözümlen ana

Sevginin dilini bilemez hiçbir canlı
Kalbin atışı, kulak ver, duy
O sımıcak kanda hiç duyulmayan ritmi
Bir müzik gelir çok uzak geçeneklerden
Işıktaki titreşimi, gecede kaosu yansıtır
İzledim onu, tanyerinin kızı, ana rahminden öte
Yüreği fırındır, ateşin göbeği, güneşten doğmuş
Özlemlerim hep, acılarım, üzgülerim
İçmişim ateşi bir fırında, sarhoş

Su ver bana, bir öpü, sevgi
Gece, ak bulutlarda yüzen gemi
Ayışığı, kanın en esriği.

MEÇHUL ŞAİR ANITINA YAZDIKLARIM
(Kıbrıs gazetesi, 8.10.1995)

Sade ama yine de şahane
Tasasız, gönlü rahat ama yine de volkanik
Şu boş mezarın içinde
Sessiz yattığını sezinlediğim kişi
Kaldırır bir bir perdelerini karanlık gecelerin
Kaldırır perdelerini varlığımızla
Yaşamımızın kimyasının
Geçekler böylece iner, sabahlar doğar
Onun güneşe ve yıldızlara verdiği yönde
Dünyamızın ve insanlarımızın üzerine

Kalemini dokundurduğu an kağıda
Ozanca sevgisini Müzler
Ulaştırır bilinmeyen erden kızların yüreğine
Hem de kıtalar ötesindeki tüm insanlara
Çünkü sessiz bir müzik olan kendi türküsü
Çınlar ufuktan ufuğa denizlerin dalgalarıyla
Biz ve yıldızlar duymasa da

Konuştugu dil gerçi bizim dilimizdir
Yazdığı dil yine de kendine özgü
Bir başka dildir her pınardan
Bir başka su fişkırdığı gibi...

Kalabalıklar içinde kimsesiz, yapayalnız
Ve gökler gibi ıssız
Ama öfkesi nasıl köpürür bir bilseniz
Savaşlara yoksulluğa, bilgisizliğe
Hele insanların birbirlerine
Yaptığı kötülöklere, kırım ile kıyıma

Soylu ve dinç, kurar kendi dünyasını
Bu dünyada bizleriz
Onun onurlu ve onursuz yaratıkları
Bilimi, sanatı, şiiri, her güzelliği
Özgür kılar da biz yine anlayamayız
Onun kaleminden dökülen aydınlıkların anlamını
Ne de gelecek kuşaklar
Tadını çıkarmak ister sunduğu özgürlüğün

Bizim gibi o da bir insan
Ama evrensel sevgi ve umudun kaynağı
Odur ve o olacak tüm zamanlar boyu
Ona ait bu boş mezar
Gerçekte ne gökyüzündedir, ne de yeryüzünde
Gelmiş o ölümsüzler benim fırtınalı iç dünyama
Kurmuşlar kendi anıtlarını

Bu anıt bir simgedir
Onlar bir değil, beş değil, on değil
Yüzlerce, hatta binlerce

Ölmüş diyemem, çünkü onlar
"Hâlâ yürür bu gezegen üzerinde Kitaplıklarda,
yaşayan gerçek insanlar arasında

Zaman zaman başı göklere
Alnı yıldızlara değse de
Sanırız şimşek çakar,
Yıldırım düşer yüreğimize
Kulak verin sonsuz zamanlarda
Değişik mekânlarda
İmgelerden dokunmuş paha biçilmez
Bir kumaşa benzeyen şiirlerini
Dizi dizi inciye andıran sözcüklerle
Nasıl dünyamızın boynuna takar
Tanrısal aydınlıklardan biçimlenmiş
Ölümsüzlüğün görkemli kolyelerini

Sorarım ona zaman zaman
Neden tutuşan kalbin gibi aydınlık yüzün de
Yansıtmakta tüm insanlığın çektiği acıları
Nedendir, kim icat etmiş bunca yoğun işkenceyi?
Eğilip kulağıma der ki: Sevgi!
Ama sevgi hiçbir canlının bilemediği
Sırtımıza giydirilen o dayanılmaz ateşten gömleği
Biçen ve diken ellerin arkasında nice anlamda bir ad
Öyleyse yaşamak ve yanmak yazgımız
Ya şu ateşle, ya da bu ateşle
Yakıtı tükenmeyen güneşler gibi
Biz yandıkça karanlıklara egemen olur ışık

Yanmalı, yanmalı ateşin göbeğinde ruhu şairin
Sonsuza dek yüreğinde tan yangınları
Savrulup sabahlara değin Ateşten
bayraklarca dalgalanmak...

ŞAİR ÇOCUĞUN SABAH DUASI

Tanrım ne olur böyle her gün !
Gökyüzü masmavi
Hava sınımsıcak olsun
Beşparmak dağlarının ötesinden
Güneş evimize annem gibi doğsun
Arınmış sevinçlerle dudaklarımız
Öpsün ışıktaki titreyen çiçekleri
Yün iğirsin nineler
Emzirsin nurtopu bebekleri anneler
Kırlangıçlar sallasın beşikleri

Tanrım ne olur aklımız
Sokakta serseri köpek taşlamasın
Su gibi bilelim derslerimizi
Öğretmen bir gün de
Derse tokatla başlamasın

Tanrım ne olur ayyıldızın gölgesinde özgür
Yaşayalım bir ömür boyunca mutlu
Toroslar'dan esen yelde olsun ana sütümüz
Tanrım ne olur resmi olsun gülsün de bugün
Bize sert bakmasın Atatürk'ümüz

Tanrım ne olur bir ömür boyu
Gönül yanığı türküler söylesin çobanlarımız
Unutulsun tarla-tarla yeşeren sızılarımız
Hora tepsin, halay çeksin oğlaklar Kaval
çalsın kuzularımız

Tanrım ne olur eşek gülsün, at gülsün
Ovada inek, denizde balık
Keklikte kanat gülsün
Güneşten yarılan naralara inat
Süt emen sıpamın ağzından bile
Dişli bir kahkaha dökülsün

Tanrım ne olur ulu aydınlıklarla
Uçur bizi iri çiçeklerin gönlüne mutlu
Dağdan dağa savrulsun kelebek tozlarımız
Anaç tavuklar açsın kapımızı Çalar saat gibi
vaktinde ötsün Uyku sersemi horozlarımız

Ku ku diye kuğusun güvercinler
Uçadursun uçaklarında yusufçuklar
Güzel türküler söylesin saksağan Ve
bizi korkutmasın Tünelden tren
çıkarcasına Yuvasından önümüze
davetsiz çıkan Serseri kara yılan

BİTKİLER VE YARATIKLAR

' Su, toprak, ısı... Bireşimidir ışıklarla gölgelerin
büyüyen alanlarda. Onlar sayı dışı. Bir İskender
gömütü, mermer, Akdeniz mavisini, gökyüzü ya da
buğu. Ve doğanın döl yatağı. Onlar kanındaki
yaşamın ilk pırıltıları: Çekirdeksel asit, şeker,
protein, evren içinde evren:

Zamanın tan ağırtısı

başboş

özgür

ve şarkı

Yırtıcı bir çiçek

ceylan avı

oyun

Gözlerde ilk tanyerinin alı.

Sessiz hışırtısı ağırlıksız gitgide büyüyen,
gitgide genişleyen iç uzayım. Dolaşır
damarlarında o sonsuz çağrışım.

Ses ve yankı:

Şu mermer gömütün kapağındaki mor salkım
Gök mavisinde sarkan asma dalı.
Işı gözlerim ışık
Bu karanlık daha da dalgalanmak

UYURGEZER

Kesilir sokaklarda taşıtların uğultusu
Susar doklardaki uzak vinçler de
Baca külahları ve hortlaklar yürür damlarda

Yansır yalnızlığı aynalara Zaman diyebileceğimiz
kadını bir yüz Yıldızlar düştükçe kaldırımlara

Uyku düşlerde ölmekse soluk soluğa
Bir martı kanadında, uzayan bir boşlukta
Ölmüş demektir bu saatlerde bildiğimiz dünya

Dan! Dan! Dannn!.. Bir ses böler geceyi, sessizliği
Vurdukça geceyarısına Big Ben
Yaşadığım dağ-dağ olmuş kentnin doruklarından

Birden uyanır ruhum ve koşar pencerelere
Camlarda buz tutmuş yabancı biçimler:
Donuk gözler, isfenkler, mummyalar, hiyeroglifler

Uzun sürmez, değişir görünüşü, horozlar hep beni öter
Uzanır hem nasıl yoğun, nasıl somut ve gergin Gök
çizgisine korlaşır demirden eller

Basmış gibi içimin bir düğmesine, ışıklar yanar,
Aydınlanır iç dünyam. Ve gök gürültüsüne
benzeyen uğultularla
Gözümün önünden geçip gider Avrupa

Bir el dışarda kaldırır kapının tokmağını Açıp
camları bakarım. Ha vurdu, ha vuracak! Donar
ürpertiyle damarlarımda kan.

Sonradan inceden bir sevinç: Bekleyiş ve umutlaruş
Düşlerim, gençliğim, uzak dünyalarım benim Kimdir
bu saatte beni çağıran

O bir ateş sütunu ve aydınlık ufuktan ufuğa
Evreni dört döner büyük ışığı
Ben boşlukta yürüyen bulut

Bir ses: Gördün değil mi kıyıma vuran denizleri?
Yerde misin gökte misin, neredesin? Seslen! Benim
sesim: Arıyordum. Gelecektim zaten sen

gelmesen!

Tutup bir yol gideriz ağaran tanyerine Gölgesine
bakarım: Birazı gelincik, birazı başak ve

tarla

Gölgeme bakarım: Savaş ve Asya.

